

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็น 10

การปรับเปลี่ยนค่านิยม และวัฒนธรรม

“พัฒนาคนไทยในทุกช่วงวัย
ให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีคุณภาพ
ด้วยการปลูกฝังค่านิยมวัฒนธรรม
ที่พึงประสงค์”

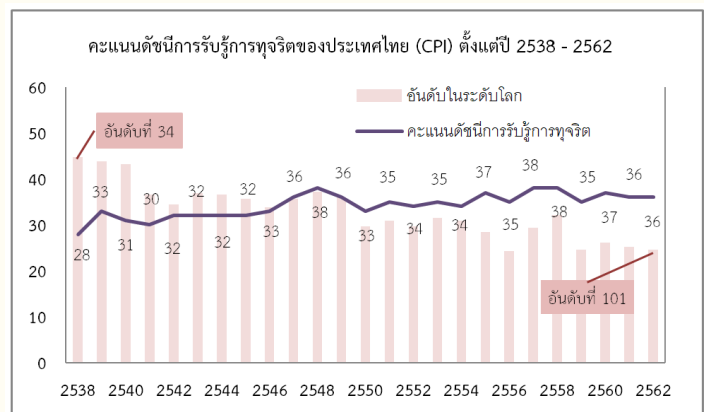

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (10) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม มีวัตถุประสงค์เพื่อการปลูกฝังค่านิยมวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ให้กับคนไทยในทุกช่วงวัย ซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญต่อการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาประเทศในระยะยาว โดยมุ่งเน้นการสร้างความมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต การมีจิตอาสา จิตสาธารณะ และความตระหนักถึงหน้าที่ต่อประโยชน์ส่วนรวม รวมทั้งการส่งเสริมให้ประชาชนยึดมั่นสถาบันหลักที่เป็นศูนย์รวมจิตใจให้เกิดความรัก ความสามัคคี ความภาคภูมิใจในความเป็นไทยที่มีอัตลักษณ์และความโดดเด่นจนเป็นที่ประจักษ์แก่สายตาชาวโลก ทั้งในด้านความมีน้ำใจ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความมีไมตรี ความเป็นมิตร โดยมุ่งเน้นให้สถาบันทางสังคมร่วมปลูกฝังค่านิยมวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ อาทิ ครอบครัว ชุมชน ศาสนา การศึกษา สื่อ ภาครัฐ และภาคประชาสังคม ในการหล่อหลอมคนไทยให้มีคุณธรรมจริยธรรม ในลักษณะที่เป็นวิถีการดำเนินชีวิต โดยแผนแม่บทประเด็นนี้ มีเป้าหมายระดับประเด็นที่กำหนดให้ **คนไทยมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และมีความรัก และภูมิใจในความเป็นไทยมากขึ้น นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต สังคมไทยมีความสุขและเป็นที่ยอมรับของนานาชาติมากขึ้น**

การประเมินผลลัพธ์การดำเนินการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

100001

คนไทยมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และมีความรัก และภูมิใจในความเป็นไทยมากขึ้น นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต สังคมไทยมีความสุขและเป็นที่ยอมรับของนานาชาติมากขึ้น ซึ่งพิจารณาโดยดัชนีคุณธรรม 5 ประการ (ความซื่อสัตย์สุจริต การมีจิตสาธารณะ การเป็นอยู่อย่างพอเพียง การกระทำอย่างรับผิดชอบ ความเป็นธรรมทางสังคม) ในมิติของความซื่อสัตย์สุจริตหากพิจารณาจากดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index – CPI) พบว่าในปี 2562 ประเทศไทยได้รับคะแนนเท่ากับปี 2561 ที่ 36 คะแนน แต่ถูกจัดอันดับลดลงจากอันดับที่ 99 เป็น อันดับที่ 101 ส่วนในด้านความสุขของคนไทย เมื่อพิจารณาจากรายงานความสุขโลก ปี 2562 (World Happiness Report 2019) พบว่าประเทศไทยได้รับคะแนนที่ 6.008 คะแนน ซึ่งลดลงจากปี 2560 และ 2561 ที่ 6.424 และ 6.072 ตามลำดับ ส่วนในมิติของการมีจิตสาธารณะหากพิจารณาจากการจัดกิจกรรมจิตอาสาตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2560 – ตุลาคม 2562 กระทรวงมหาดไทยรายงานว่ามีการจัดกิจกรรมจิตอาสาทั่วประเทศกว่า 37,574 ครั้ง และมีจิตอาสาที่เข้าร่วมทั้งหมดกว่า 5,634,689 คน ดังนั้นในภาพรวมของการขับเคลื่อนเป้าหมายดังกล่าว ในมิติของการส่งเสริมให้คนไทยมีจิตสาธารณะถือว่ามีความก้าวหน้าขึ้น ส่วนในมิติของความซื่อสัตย์สุจริตและการดำเนินนโยบายเพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมที่มีความสุขนับว่ายังเป็นประเด็นที่มีความท้าทาย

ที่มา: สรุปข้อมูลจาก Transparency International

การดำเนินการเพื่อการบรรลุเป้าหมายประเด็นข้างต้นเป็นสิ่งที่มีความท้าทาย เนื่องจากการปลูกฝังค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมนั้น เป็นสิ่งที่ต้องอาศัยระยะเวลาในการบ่มเพาะตั้งแต่ช่วงวัยเด็ก นอกจากนี้การเพิ่มขึ้นของการเข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์ ทำให้ยากต่อการควบคุมและเฝ้าระวังการบริโภคสื่อที่สร้างค่านิยมที่ไม่เหมาะสม ไม่สร้างสรรค์ จึงต้องอาศัยกลไกการมีส่วนร่วมและการบูรณาการการทำงานร่วมกันจากทุกภาคส่วนในสังคมนอกเหนือจากหน่วยงานภาครัฐเพียงอย่างเดียว

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (10) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม ได้กำหนดแผนย่อยไว้ 3 แผนแม่บทย่อย สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้ (1) *การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และการเสริมสร้างจิตสาธารณะ และการเป็นพลเมืองที่ดี* โดยมุ่งเน้นการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมผ่านการเลี้ยงดูในครอบครัว การจัดการเรียนการสอนทั้งในและนอกสถานศึกษา และการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (2) *การสร้างค่านิยม และวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจ* เสริมสร้างและพัฒนาภาคเพื่อให้ภาคธุรกิจส่งเสริมสนับสนุนและสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดี รวมถึงมาตรการของภาครัฐเพื่อให้ภาคธุรกิจร่วมรับผิดชอบในการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดี (3) *การใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคม* โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาสื่อสร้างสรรค์ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในบทบาท สิทธิ และหน้าที่การเป็นพลเมืองที่ดีให้กับประชาชนทั่วไป รวมทั้งส่งเสริมให้สื่อและสื่อสารมวลชนปฏิบัติงานบนเสรีภาพของสื่อควบคู่ไปกับจรรยาบรรณสื่ออย่างเคร่งครัดและมีความรับผิดชอบต่อสังคม ตลอดจนการพัฒนาระบบโครงสร้างเครือข่ายด้านข้อมูลเพื่อเป็นช่องทางให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง มีคุณภาพ และเชื่อถือได้

100101

100201

100301

แผนแม่บทย่อย การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และการเสริมสร้างจิตสาธารณะและการเป็นพลเมืองที่ดี

เป้าหมาย

คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความพร้อมในทุกมิติตามมาตรฐานและสมดุลงាំងด้านสติปัญญา คุณธรรมจริยธรรม มีจิตวิญญาณที่ดี เข้าใจในการปฏิบัติตนปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น

100101

ในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมให้คนไทยมีคุณธรรม จริยธรรม อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุขนั้น จำเป็นต้องสร้างความสมดุลทั้งด้านสติปัญญาและคุณธรรมจริยธรรมตั้งแต่วัยเด็กเพื่อให้ง่ายต่อการหล่อหลอมให้เป็นพลเมืองที่ดี มีจิตสาธารณะและต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยใช้กลไกทางสังคม อาทิ ครอบครัว โรงเรียน วัด ชุมชน ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ให้คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความสมดุลทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรมจริยธรรม จะต้องส่งเสริมให้ครอบครัวมีความอบอุ่น มีความเข้มแข็ง และมีศักยภาพ การจัดการเรียนการสอนทั้งในและนอกสถานศึกษาที่สอดแทรกการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และการมีจิตสาธารณะ รวมทั้งสร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางศาสนา การสร้างกตึกาในการอยู่ร่วมกันของชุมชน และการพัฒนาผู้นำชุมชนและบุคคลให้เป็นต้นแบบด้านคุณธรรม จริยธรรม

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย โดยสะท้อนจากประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไป มีกิจกรรมการปฏิบัติตนสะท้อนคุณธรรมจริยธรรม ปี 2561 โดยการช่วยเหลือผู้อื่นอยู่ที่ระดับร้อยละ 56.5 การตอบแทนผู้มีพระคุณอยู่ที่ระดับร้อยละ 83.2 ซึ่งมีความเป็นไปได้ในการบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในปี 2565 เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 จากปี 2560 (ร้อยละ 54.1 และ 82.8 ตามลำดับ) ในระดับเป็นไปได้มาก อย่างไรก็ตาม ยังมีตัวชี้วัดเรื่องการยกโทษและให้อภัยอย่างจริงใจที่มีการปรับตัวลดลงเล็กน้อยจากข้อมูลปีฐาน (ร้อยละ 71.3) อยู่ที่ระดับร้อยละ 65.7

กิจกรรมการปฏิบัติตน	ความถี่ของการปฏิบัติตน				ไม่ทำ	ไม่มีโอกาสทำ
	ทุกครั้ง	ส่วนใหญ่	บางครั้ง	น้อยครั้ง		
ให้ความช่วยเหลือคนที่ต้องการความช่วยเหลือแม้ไม่ใช่ญาติ	28.9	27.6	35.8	6.3	0.7	0.6
ตอบแทนผู้มีพระคุณหรือช่วยเหลือเรา	44.6	38.6	14.1	1.6	0.2	0.8
ยอมรับผิดและขอโทษในความผิดที่ทำหรือมีส่วนรับผิดชอบ	23.8	46.0	26.1	2.7	0.5	0.9
ยกโทษและให้อภัยอย่างจริงใจ	19.1	46.6	30.1	3.0	0.5	0.7
แซงคิว	0.3	0.4	30.1	12.0	80.3	2.6
ทิ้งขยะในที่สาธารณะ	0.9	2.1	8.1	22.5	64.9	1.5

ที่มา: การสำรวจภาวะทางสังคม วัฒนธรรมและสุขภาพจิต (ความสุข) คนไทย พ.ศ. 2561

100101

การดำเนินการที่ผ่านมา หน่วยงานของรัฐได้มีการดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายดังกล่าว โดยในช่วงปี 2561 – 2562 ส่วนใหญ่เป็นการดำเนินการผ่านสถานศึกษาในช่วงวัยเรียนเป็นหลัก อาทิ ด้านการพัฒนาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม ด้านการส่งเสริมบทบาทผู้นำและจิตอาสา ซึ่งนับว่าเป็นการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมทั้งในระบบและนอกระบบการศึกษา กติกาในการอยู่ร่วมกันของชุมชน การพัฒนาผู้นำชุมชนและบุคคลให้เป็นต้นแบบด้านคุณธรรมจริยธรรม

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย การปลูกฝังค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมนั้น เป็นประเด็นที่ต้องอาศัยระยะเวลาในการบ่มเพาะตั้งแต่ช่วงวัยเด็ก รวมทั้งการมีปัจจัยอื่น ๆ ที่มีอิทธิพล อาทิ เทคโนโลยีและสื่อที่มีการขยายตัวอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ความรักสนุกและรักสบาย ขาดความอดทน ขาดวินัย และวัตถุนิยม ตลอดจนค่านิยมในการยอมรับคนที่มีความสามารถมากกว่าคนที่มีคุณธรรม โดยการปลูกฝังและปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดีนั้นต้องอาศัยกลไกการมีส่วนร่วมและการบูรณาการการทำงานร่วมกันจากทุกภาคส่วนในสังคมนอกเหนือจากหน่วยงานภาครัฐเพียงอย่างเดียว อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานที่ผ่านมาส่วนใหญ่ยังคงเป็นภาครัฐเป็นหลักในการดำเนินการ และการดำเนินการยังคงมีลักษณะการดำเนินงานที่แยกส่วนกันตามกลุ่มเป้าหมายที่ตนรับผิดชอบเป็นหลัก

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรมในระยะต่อไป ควรมีการดำเนินการในรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายมากขึ้น โดยเฉพาะการดำเนินการสอดแทรกผ่านช่องทางที่เข้าถึงกลุ่มคนจำนวนมาก และมีเนื้อหาที่หลากหลายและเหมาะสมกับกลุ่มคนในแต่ละช่วงวัย อาทิ การสอดแทรกผ่านสื่อดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์ และเร่งขับเคลื่อนการดำเนินโครงการการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรมผ่านการเลี้ยงดูในครอบครัว สร้างเสริมความรู้และทัศนคติของพ่อแม่ในการปลูกฝังส่งเสริมค่านิยม วัฒนธรรม และคุณธรรมที่พึงประสงค์ การเพิ่มประสิทธิภาพของกลไกในการส่งเสริมครอบครัวคุณธรรมที่เป็นการบูรณาการการมีส่วนร่วม การเพิ่มบทบาทและการเพิ่มศักยภาพของทุกภาคส่วน อาทิ โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและความเป็นธรรม โครงการส่งเสริมคุณธรรม พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา สร้างคนดีสังคมดี และการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน อาทิ โครงการชุมชนคุณธรรมขับเคลื่อนด้วยพลังบวร โครงการประชารัฐร่วมพัฒนาส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม รวมทั้งการพัฒนาผู้นำชุมชนและบุคคลให้เป็นต้นแบบด้านคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้คนไทยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน และมีพื้นที่หรือเวทีในการแลกเปลี่ยนความรู้ด้านการส่งเสริมคุณธรรม และกิจกรรมจิตอาสาและการทำประโยชน์เพื่อสังคมและส่วนรวมอย่างต่อเนื่อง อาทิ โครงการพัฒนาองค์กรคุณธรรมสู่มาตรฐาน และโครงการสร้างคนดีสู่สังคม นอกจากนี้ ควรเร่งพัฒนาความรู้ด้านคุณธรรม โดยการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาจัดการองค์ความรู้อย่างเป็นระบบ อาทิ โครงการพัฒนาองค์ความรู้ด้านคุณธรรม

แผนแม่บทย่อย การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรม ที่พึงประสงค์จากภาครัฐกิจ

เป้าหมาย

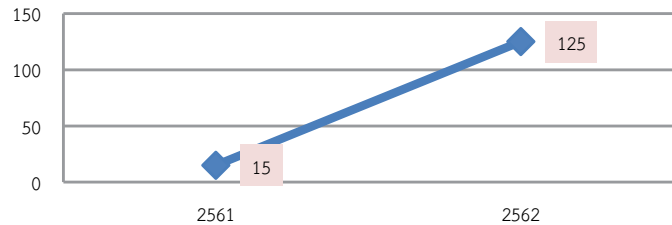
ภาครัฐกิจมีบทบาทสำคัญ ในการลงทุนเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น

100201

ในการสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาครัฐกิจให้มีการบริหารจัดการอย่างมีธรรมาภิบาล ปลอดภัยและประพตุมิชอบ คำนึงถึงการเติบโตที่เป็นมิตรกับทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ในการขับเคลื่อน ให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว โดยการสร้างมาตรการจูงใจให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการลงทุนพัฒนาด้านสังคม ในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ วิสาหกิจชุมชน รวมทั้งการกำหนดมาตรการเพื่อให้ภาครัฐกิจร่วมรับผิดชอบในการสร้างค่านิยม และวัฒนธรรมที่ดี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย โดยสะท้อน จากจำนวนธุรกิจที่เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคมที่เพิ่มขึ้น โดยในปี 2562 มีจำนวนธุรกิจที่เป็น วิสาหกิจเพื่อสังคมเพิ่มขึ้นอย่างมาก จากปี 2561 จำนวน 15 แห่ง เป็น 125 แห่ง ซึ่งเป็นผล จากพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม ที่มีการจูงใจให้เกิดการจดทะเบียนบริษัท และทำให้สามารถบรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนด ไว้ในปี 2565 ที่จำนวน 50 แห่งแล้ว

จำนวนธุรกิจเพื่อสังคม

ที่มา: กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

100201

การดำเนินการที่ผ่านมา หน่วยงานของรัฐได้มีการดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายดังกล่าว โดยในช่วงปี 2561 – 2562 ได้มีการดำเนินงานที่สำคัญ อาทิ มีการออกพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม พ.ศ. 2562 และได้ขับเคลื่อนการทำงานตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ทำให้มีจำนวนวิสาหกิจเพื่อสังคมเพิ่มขึ้นจำนวนมาก และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) ได้ส่งเสริมศักยภาพธุรกิจเพื่อสังคมผ่านโครงการ SET Social Impact Gym โดยได้พัฒนาธุรกิจเพื่อสังคมแล้วจำนวน 32 รายและส่งเสริมการสร้างธรรมาภิบาลที่ดีผ่านโครงการประเมินความยั่งยืนในด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล ซึ่งสอดคล้องกับปัจจัยสำคัญสู่ความสำเร็จในการสร้างการรับรู้กับองค์กรภาคธุรกิจ การส่งเสริมการลงทุนในธุรกิจเพื่อสังคม

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย แม้ว่าการดำเนินการที่ผ่านมาทำให้มีการเพิ่มขึ้นของจำนวนธุรกิจเพื่อสังคมเป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นผลจากพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม ที่มีการจูงใจให้เกิดการจดทะเบียนบริษัท และทำให้สามารถบรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้แล้ว แต่อย่างไรก็ตามภาคส่วนที่เกี่ยวข้องยังคงต้องมีการดำเนินการเพื่อสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการอย่างมีธรรมาภิบาล ปลอดภัยและประเพณีที่ดีเห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย ในระยะต่อไปควรเร่งดำเนินโครงการในการติดตามประเมินผลธุรกิจที่เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคมทั้งในเรื่องของความยั่งยืนของการดำเนินธุรกิจและการประกอบธุรกิจที่ส่งเสริมการลงทุนเพื่อสังคมอย่างแท้จริง ผ่านการดำเนินโครงการต่าง ๆ อาทิ โครงการ SET Social Impact Gym การส่งเสริมการรับรู้และสนับสนุนทางการเงินเพิ่มมากขึ้น อาทิ โครงการสร้างการรับรู้แก่องค์กรภาคธุรกิจและกลุ่มสตาร์ทอัพเพื่อสังคม โครงการพัฒนาระบบสนับสนุนทางการเงินและการลงทุน (SE Bank) เสริมสร้างและพัฒนากลไก เพื่อให้ภาคธุรกิจส่งเสริมสนับสนุนและสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดี โดยการสร้างมาตรการจูงใจให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการลงทุนพัฒนาด้านสังคมในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ โครงการพัฒนาข้อเสนอมาตรการทางภาษีที่เหมาะสมเพื่อสร้างแรงจูงใจแก่วิสาหกิจเพื่อสังคม และการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อจับคู่ธุรกิจกับความต้องการของสังคม การส่งเสริมการบริหารจัดการอย่างมีธรรมาภิบาล ปลอดภัยและประเพณีที่ดี และคำนึงถึงการเติบโตที่เป็นมิตรกับทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม อาทิ โครงการประเมินความยั่งยืนในด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล

แผนแม่บทย่อย การใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝัง
ค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคม

เป้าหมาย

สื่อในสังคมไทยมีความเข้มแข็ง
สามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ประชาชน
ในสังคม ทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้
ปลอดภัย และสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น

100301

สื่อและสื่อสารมวลชนนับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมให้คนไทยมีคุณธรรม จริยธรรม
อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยต้องส่งเสริมให้สื่อและสื่อสารมวลชนปฏิบัติตามจรรยาบรรณสื่ออย่าง
เคร่งครัด การจัดเวลาและพื้นที่ออกอากาศให้แก่สื่อสร้างสรรค์ในช่วงเวลาที่มีผู้ชมมากที่สุด รวมทั้งการส่งเสริมการใช้
สื่อออนไลน์และเครือข่ายสังคมออนไลน์อย่างสร้างสรรค์ โดยต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาสื่อสร้างสรรค์/สื่อ
คุณภาพ ส่งเสริมให้สื่อและสื่อสารมวลชนปฏิบัติงานบนเสรีภาพควบคู่กับจรรยาบรรณของสื่อและมีความรับผิดชอบต่อ
สังคม รวมทั้งการพัฒนาช่องทางเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง และเชื่อถือได้

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

100301

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย ซึ่งสะท้อนโดยระดับความสำเร็จของการสร้างการรับรู้ ความตระหนัก และการใช้สื่ออย่างปลอดภัยและสร้างสรรค์ของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย หากเทียบเคียงจากข้อมูลสถานภาพการรู้เท่าทันสื่อและสื่อสารสนเทศ ณ ปี 2562 พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 68.1 ซึ่งมีความเป็นไปได้ในการบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดในปี 2565 ในระดับเป็นไปได้มาก โดยยังคงต้องเร่งพัฒนาการใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคม ส่งเสริมการใช้สื่อออนไลน์และเครือข่ายสังคมออนไลน์อย่างสร้างสรรค์ ส่งเสริมพัฒนาบุคลากรด้านสื่อสารมวลชนให้มีคุณภาพ และการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันความรู้ในการเลือกรับปรับใช้สื่อหรือการรู้เท่าทันสื่อและสื่อออนไลน์แก่เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป

การดำเนินการที่ผ่านมา ในช่วงปี 2561 – 2562 ได้มีการดำเนินการในด้านต่าง ๆ อาทิ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดกลไกและกระบวนการคัดกรอง เฝ้าระวัง และการรู้เท่าทันสื่อ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาช่องทางเพื่อสื่อสารกับสังคมให้เกิดการรับรู้และมีส่วนร่วมของประชาชน และด้านการส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้ในการพัฒนาสื่อและนิเวศสื่อที่ปลอดภัยและสร้างสรรค์ โดยหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ กรมประชาสัมพันธ์ กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ และสถาบันการศึกษาภาครัฐ โดยได้มีการดำเนินการสร้างความรู้เท่าทันสื่อแก่ประชาชนทั่วไป เช่น การให้ความรู้แก่ประชาชนผ่านช่องทางการสื่อสารของรัฐ การจัดกิจกรรมรณรงค์สร้างการรับรู้เท่าทันสื่อ และการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ เป็นต้น

100301

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย แม้ว่าการดำเนินงานโดยภาคส่วนต่าง ๆ มีแนวโน้มที่จะสามารถขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ได้ แต่อย่างไรก็ตาม การเพิ่มขึ้นของการเข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์ ทำให้ยากต่อการควบคุมและเฝ้าระวังการบริโภคสื่อที่ไม่เหมาะสม ไม่สร้างสรรค์ โดยเฉพาะกลุ่มเด็ก เยาวชนและผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย การใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคมในระยะต่อไป ควรเร่งดำเนินโครงการที่สำคัญในการพัฒนาสื่อสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง อาทิ โครงการส่งเสริมและพัฒนาช่องทางเพื่อสื่อสารกับสังคม ให้เกิดการรับรู้และมีส่วนร่วมของประชาชน การส่งเสริมการสร้างองค์ความรู้เฝ้าระวัง และการรู้เท่าทันสื่อ และพัฒนาระบบเฝ้าระวังสื่อไม่ปลอดภัยโดยเฉพาะสื่อออนไลน์ที่มีสื่ออยู่จำนวนมาก โดยให้ความสำคัญกับการสร้างทักษะการประเมินข้อมูลให้กับประชาชน การเร่งเผยแพร่แหล่งข้อมูลกลางของภาครัฐที่เข้าถึงได้ง่ายผ่านช่องทางต่าง ๆ ให้ประชาชนทั่วไปทราบข้อเท็จจริงและใช้ในการเปรียบเทียบข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่ได้รับ รวมถึงพัฒนากระบวนการตรวจสอบและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านสื่อสารมวลชนให้มีคุณภาพ มีจรรยาบรรณสื่ออย่างเคร่งครัดและมีความรับผิดชอบต่อสังคม เนื่องจากสื่อในปัจจุบันมักจะมีการแข่งขันกันที่ความรวดเร็วในการนำเสนอจนอาจทำให้ละเลยความรับผิดชอบต่อสังคม

